

ความคิดเห็นของเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นที่มีต่อหนังสือสำหรับเด็ก
ที่ผลิตออกมาในประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๒

นางสาว ปัทมา สมพงษ์

002857

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๓

I 16549466

THE ELEMENTARY PUPILS' VIEWPOINT ABOUT CHILDREN'S
LITERATURE PUBLISHED IN THAILAND DURING 1977 - 1979

MISS PATAMA SOMPONG

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1980

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นที่มีต่อหนังสือ
สำหรับเด็กที่ผลิตออกมาในประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๒๐ -
๒๕๒๒.

ชื่อนิสิต นางสาว ปัทมา สมพงษ์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กล่อมจิตต์ พลายเวช
ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา ๒๕๒๒.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษา
ตอนต้น ที่มีต่อหนังสือสำหรับเด็ก ที่ผลิตออกมาในประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๒๐ -
๒๕๒๒ โดยเน้นหนักไปทางด้านรูปลักษณ์ของหนังสือมากกว่าเนื้อหา หนังสือที่ใช้เป็นข้อมูล
ในการวิจัย เป็นหนังสือสำหรับเด็กที่เขียนและตีพิมพ์ในประเทศไทยตั้งแต่เดือนมกราคม
พ.ศ. ๒๕๒๐ ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๒๒ จำนวน ๖๐ เล่ม ตัวอย่างประชากรเป็น
เด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ๓ โรงเรียน
และจังหวัดขอนแก่น ๓ โรงเรียน จำนวน ๒๔๐ คน โดยให้นักเรียนแต่ละโรงเรียน
อ่านหนังสือเป็นเวลา ๒ สัปดาห์ แล้วจึงคัดเลือกนักเรียนที่มีสถิติการอ่านสูงสุดชั้นละ ๑๐ คน
มาตอบแบบสอบถาม ผลที่ได้นำมาคำนวณโดยคิดหาค่าร้อยละ

ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า ลักษณะรูปลักษณ์ของหนังสือที่นักเรียนชอบที่สุด เป็นหนังสือ
ปกแข็ง ขนาด ๑๓ x ๑๘ เซ็นติเมตร หนาประมาณ ๒๒ - ๓๘ หน้า ใช้กระดาษขาวชนิดหนา
น้ำหนัก ๑๕๐ แกรมขึ้นไป ตัวอักษรใหญ่ขนาด ๓๒ พอยท์ ภาพประกอบอยู่ด้านบนของเนื้อเรื่อง
เป็นภาพประดิษฐ์ ขนาดเต็มหน้า สีสดใส และเป็นสีตามธรรมชาติ และชอบให้มีภาพประกอบ
มากกว่าเนื้อเรื่อง สำหรับเนื้อเรื่องที่นักเรียนชอบมากที่สุด คือ เป็นประเพณีทาน เถปนิยาย
นิทานพื้นบ้าน ที่มีตัวเอกเป็นคน ใช้คำประพันธ์ประเภทร้อยแก้ว ประโยคสั้น ๆ มีบทสนทนา
มาก ๆ และย่อหน้าขนาดสั้นประมาณ ๓ - ๕ บรรทัด

ในการเลือกอ่านหนังสือ นักเรียนส่วนใหญ่เลือกโดยพิจารณาจากภาพประกอบ และองค์ประกอบของหนังสือที่นักเรียนไม่ชอบมากที่สุด คือ ไม่มีภาพประกอบ หนังสือที่นักเรียนชอบมากที่สุด ได้แก่ เรื่อง สุตสาคร ซึ่งวาดภาพประกอบโดย ปยุต เงากระจ่าง และคณะ โดยให้เหตุผลว่า เพราะเนื้อเรื่องสนุก ตื่นเต้น

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย เพื่อส่งเสริมการผลิตหนังสือสำหรับเด็ก คือ ผู้ผลิตหนังสือสำหรับเด็ก ควรจะ เน้นความสำคัญของภาพประกอบเป็นพิเศษ นอกจากนั้น ควรใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่ อ่านง่าย และพิมพ์ลงบนกระดาษสีขาว บรรณารักษ์ควรพิจารณาถึงสภาพแวดล้อม และประสบการณ์ของเด็กก่อนที่จะพิจารณาเลือกหนังสือ และจะต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลทั่ว ๆ ไปรู้ถึงคุณค่าของการอ่านที่มีต่อเด็ก พยายามผลิตหนังสือสำหรับเด็กที่มีคุณภาพดีและราคาพอสมควรให้มากขึ้น บรรณารักษ์และครูควรร่วมมือกันหาทางชักจูงให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน และควรให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาตัดสินใจในการประกวดหนังสือสำหรับเด็ก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title: The Elementary Pupil's Viewpoint About Children's
Literature Published in Thailand During 1977 - 1979.

Name Miss Patama Sompong

Advisor Assistant Professor Klomchit Plywej

Department Library Science

Academic Year 1979

Abstract

The purpose of this research is to study the elementary pupils' viewpoint about the children's literature published in Thailand during 1977 - 1979, especially for the format than the text. The 60 books used as research instruments are children's books written and published in Thailand during January 1977 to April 1979. The research population consists of 240 elementary pupils from 6 schools, 3 in Bangkok and 3 in Khon Khaen. These 60 books were left for 2 weeks at each school, and in the 3rd week, 10 pupils who have the highest reading statistics in each class were chosen to answer the questionnaire. The result was shown in percentage.

Through this research, it can be concluded that the most preferred format is a hard-covered book of 13 × 18 cm. in size, 22 to 38 pages in thickness using 150 grams white paper and 32 points lettersize. The illustrations should be placed above the text, fully and brightly colored in true natural arrays and they should also be predominant to the text. As for the contents, the most like are those concern tales and folklores with human beings as main characters. The writing style

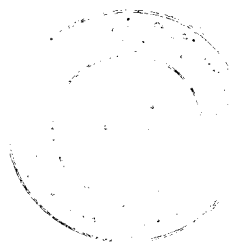
includes simple, short sentenced account with lots of dialogues and short paragraphs of about 3 to 5 lines.

In their book choices, most of the pupils pick illustrations as their first consideration and so the indicated factor of their dislike falls on books without pictures.

The best like title is Sudsakorn, illustrated by Payut Ngao Krajang and his team because of its amusing and interesting plot.

The researcher's recommendations to promote children's book production are: The publishers should specifically pay attention to the illustrations, moreover, big, clear letters should be printed on white papers. In their book selection, librarians should consider of the readers' environment and experiences. The general public must be wider and better informed so as to realize more of the reading value to children; consequently, more moderately priced and substantially qualitative children publications are produced. Librarians and teachers should mutually cooperate to seek ways and means to inhibit the love of reading in children. Finally, the children should be asked to participate in judging the children's book awards.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กล่อมจิตต์ พลายเวช และ อาจารย์สิรินทร์ ช่างโชติ ผู้ให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ มาตั้งแต่เริ่มต้น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดอกเตอร์ หม่อมหลวงจ้อย นันทวิชรินทร์ หัวหน้า ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ให้คำแนะนำ ทางด้านสถิติ และบรรณารักษ์ ผู้สอน รวมทั้งนักเรียนจากโรงเรียนเทพวิทยา โรงเรียน ราชินี โรงเรียนประถมนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โรงเรียน เทศบาลสวนสนุก โรงเรียนสนามบิน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้ให้ความ ร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม นอกจากนี้ขอขอบคุณเพื่อน ๆ บรรณารักษ์ ๒๐ ผู้เป็น กำลังใจและช่วยเหลือทางด้านกำลังใจในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณประพนธ์ และ คุณชุดิมา สมพงษ์ ผู้ให้ความ สนับสนุนทั้งด้านกำลังใจ กำลังกาย และกำลังทรัพย์ จนกระทั่งวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จ ลงได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฅ

บทที่

๑. บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและข้อสรุป	๓
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๒๑
ขอบเขตของการวิจัย	๒๑
วิธีดำเนินการวิจัย	๒๒
สมมุติฐานของการวิจัย	๒๒
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	๒๒
๒. ประวัติความเป็นมา	๒๓
ประวัติความเป็นมาของหนังสือสำหรับเด็กในซีกโลกภาคตะวันตก	๒๔
คริสต์ศตวรรษที่ ๑๕	๒๔
คริสต์ศตวรรษที่ ๑๖	๒๔
คริสต์ศตวรรษที่ ๑๗	๒๔
คริสต์ศตวรรษที่ ๑๘	๒๖
คริสต์ศตวรรษที่ ๑๙	๒๘
คริสต์ศตวรรษที่ ๒๐	๓๙

ประวัติความเป็นมาของหนังสือสำหรับเด็กในประเทศไทย	๔๑
สมัยอยุธยา	๔๑
สมัยรัตนโกสินทร์	๔๑
รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว	๔๑
รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	๔๒
พ.ศ. ๒๔๓๐ - ๒๔๗๑	๔๓
พ.ศ. ๒๔๗๒ - ๒๔๘๐	๔๓
พ.ศ. ๒๔๘๑ - ๒๕๐๑	๔๔
พ.ศ. ๒๕๐๒ -	๔๖
กลานุกรม	๔๘
๓. วิธีดำเนินการวิจัยและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๕๐
วิธีดำเนินการวิจัย	๕๐
การสร้างแบบสอบถาม	๕๐
การเก็บรวบรวมข้อมูล	๕๑
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๕๒
๔. สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	๗๓
บรรณานุกรม	๘๗

ภาคผนวก

ก. แบบสอบถาม	๘๗
ข. บรรณนิทัศน์หนังสือ ๖๐ เล่มที่ใช้เป็นเครื่องมือในการทำงานวิจัย	๘๘
ค. รายชื่อหนังสือสำหรับเด็กที่ได้รับรางวัล เนื่องในการจัดงานสัปดาห์หนังสือ แห่งชาติ	๑๓๖
ง. สำนักพิมพ์ที่ผลิตหนังสือสำหรับเด็ก	๑๓๖
จ. ตัวอย่างกระดาษและตัวอักษร	๑๓๘
ประวัติผู้เขียน	๑๔๑

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
๑ แสดงรายชื่อหนังสือที่นักเรียนอ่านมากตามลำดับ ๑ - ๕	๕๓
๒ แสดงรายชื่อหนังสือที่นักเรียนอ่านน้อยตามลำดับ ๑ - ๕	๕๓
๓ แสดงขนาดของหนังสือที่นักเรียนชอบมากที่สุด	๕๕
๔ แสดงความหนาของหนังสือที่นักเรียนชอบมากที่สุด	๕๕
๕ แสดงชนิดของปกที่นักเรียนชอบมากที่สุด	๕๖
๖ แสดงชนิดของกระดาษที่นักเรียนชอบมากที่สุด	๕๗
๗ แสดงสีของกระดาษที่นักเรียนชอบมากที่สุด	๕๗
๘ แสดงชนิดของภาพประกอบที่นักเรียนชอบมากที่สุด	๕๘
๙ แสดงขนาดของภาพประกอบที่นักเรียนชอบมากที่สุด	๕๘
๑๐ แสดงประเภทของภาพประกอบที่นักเรียนชอบมากที่สุด	๕๘
๑๑ แสดงสีของภาพประกอบที่นักเรียนชอบมากที่สุด	๖๐
๑๒ แสดงประเภทของสีในภาพประกอบที่นักเรียนชอบมากที่สุด	๖๐
๑๓ แสดงประเภทของเนื้อเรื่องที่นักเรียนชอบมากที่สุด	๖๑
๑๔ แสดงตัวเอกของเรื่องที่นักเรียนชอบมากที่สุด	๖๑
๑๕ แสดงประเภทของคำประพันธ์ที่นักเรียนชอบมากที่สุด	๖๒
๑๖ แสดงชนิดของประโยคที่นักเรียนชอบมากที่สุด	๖๓
๑๗ แสดงวิธีดำเนินเรื่องที่นักเรียนชอบมากที่สุด	๖๓
๑๘ แสดงขนาดของย่อหน้าที่นักเรียนชอบมากที่สุด	๖๓
๑๙ แสดงลักษณะการจัดภาพที่นักเรียนชอบมากที่สุด	๖๔
๒๐ แสดงลักษณะการจัดภาพและเรื่องในหน้าเดียวกันที่นักเรียนชอบมากที่สุด	๖๔
๒๑ แสดงขนาดของตัวอักษรที่นักเรียนชอบมากที่สุด	๖๕

๒๒	แสดงขนาดของตัวอักษรที่นักเรียนชอบมากที่สุด	๖๕
๒๓	แสดงชื่อหนังสือที่มีจำนวนนักเรียนชอบ ๓๐ คน (๑๒.๕๐%) ขึ้นไป ..	๖๘
๒๔	แสดงจำนวนนักเรียนที่ชอบหนังสือสุดสาคร สามสือยากเป็นสื่อ กระต่ายน้อยกับหินวิเศษ ไช้ขอชา กระต่ายกับเต่า และโจ้เจ้าเล่ห์	๖๘
๒๕	แสดงเหตุผลของนักเรียนที่ชอบสุดสาคร	๖๙
๒๖	แสดงเหตุผลของนักเรียนที่ชอบสามสือยากเป็นสื่อ	๖๙
๒๗	แสดงเหตุผลของนักเรียนที่ชอบกระต่ายน้อยกับหินวิเศษ	๗๐
๒๘	แสดงเหตุผลในการเลือกอ่านหนังสือของนักเรียน	๗๑
๒๙	แสดงองค์ประกอบของหนังสือที่นักเรียนไม่ชอบ	๗๒